

Kultuuri ja ühiskonna fookusega projektid „Euroopa horisondis“

– Eesti osalejad ja tulemused 2021. ja 2022. aastal

„Euroopa horisont“ on Euroopa Liidu teaduse ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2021–2027. Ta koondab mitmesuguseid meetmeid, mis enamasti kasutavad osalejate ringi mõttes avatud taotlusvoore. Käesolev ülevaade käsitleb **Eesti osalejaid sotsiaal- ja humanitaarteaduste (SSH) ning kultuurivaldkonna fookusega projektides, mis said positiivse rahastusotsuse 2021. ja 2022. aasta taotlusvoorudes**. Need on projektid, mille algus jääb vahemikku 2022 maist 2023 detsembrini ning mis lõppevad vahemikus 2025 jaanuarist 2028 juunini.

Asjassepuutuvaid taotlusvoore leidis erinevates raamprogrammi osades. Ühelt poolt sisaldab „Euroopa horisont“ **temaatika mõttes avatud** projektikonkurse. Siia kuuluvad Euroopa Teadusnõukogu (ERC) ja Marie Skłodowska-Curie (MSCA) taotlusvoorud. Samuti kasutab avatud teemadega konkurse programmiosa „Osaluse laiendamine“. Teiselt poolt jagatakse suur osa raamprogrammi toetustest **probleemipõhiste konkursiteemadega** taotlusvoorude kaudu. Sellised on „Euroopa horisondi“ 2. samba („Üleilmsed väljakutsed“), missioonide ning programmiosa „Euroopa T&I süsteemi (ERA) reformimine ja tõhustamine“ taotlusvoorud.

Käesolevas ülevaates kasutame andmeid Euroopa Komisjoni mitteavalikust andmebaasist eCORDA (seisuga 08.10.2023) ning Eesti Teadusinfosüsteemist. eCORDA andmed kajastavad juba kõigi 2021. ja 2022. aasta taotlusvoorude tulemusi.

Marie Skłodowska-Curie (MSCA) taotlusvoorud

MSCA meetmete alla kuuluvad doktorantide koolitamise võrgustikud (*Doctoral Networks, DN*), teadustöötajate vahetus (*Staff Exchanges, SE*), doktori- ja järeldoktoriprogrammide kaasrahastus, järeldoktori grantid ning „MSCA ja kodanikud“, st avalikkusele suunatud tegevused nagu nt teadlaste öö. 2021 ja 2022 taotlusvoorudes rahastati kokku 19 Eesti osalusega projekti (nende hulgas kolm sissetuleva järeldoktori granti). Neist omakorda neli – kõik konsortsiumiprojektid – on sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas: kaks doktorantide koolitamise võrgustiku projekti ja kaks teadustöötajate vahetuse projekti. ELi toetus Eesti partneritele neis neljas projektis on kokku veidi alla 700 000 euro.

Sotsiaal- või humanitaarteaduste fookusega MSCA projektide tutvustused	
MSCA DN	<p>Projekt SUNSET uurib linnade ja ülikoolide koostööd rohe- ja digipöörde kontekstis. Projekt ArCHE uurib Euroopa rannikualade arheoloogilist pärandit, fookusega kiviaegsete küttide-korilaste tegevuse järgedel. Mõlemad projektid algavad 2024. aastal.</p> <p>Juhtpartnerid: Leuveni katoliiklik ülikool (BE); Oslo ülikool (NO) Eesti osalejad: Tartu Ülikool, Tartu linn, Balti Innovatsiooniagentuur; Tallinna Ülikool</p>
MSCA SE	<p>Projekt CARSI (ETIS) uurib, kuidas erineb Euroopa Liidu huvi Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikide vastu teiste riikide, nt Hiina ja USA omast. Kui Hiina, India ja USA tunnevad huvi eelkõige tehnoloogilise innovatsiooni ja turu vastu, siis Euroopa Liitu huvitab ka piirkonna ühiskondlik ümberkujunemine.</p> <p>Juhtpartner: Dublini linnaülikool (IE) Eesti osaleja: TTÜ õiguse instituut</p>
MSCA SE	<p>Projekti MAKINGHISTORIES (ETIS) eesmärk on luua rahvusvaheline, interdistsiplinaarne, sektorite vaheline ja sooliselt tasakaalustatud organisatsioonide võrgustik uue teadmuse loomiseks kultuuri- ja ajaloohariduse valdkonnas.</p> <p>Juhtpartner: Madridi autonoomne ülikool (ES) Eesti osaleja: TLÜ humanitaarteaduste instituut</p>

Programmiosa „Osaluse laiendamise ja tippaseme levik“ taotlusvoorud

Osaluse laiendamise ja tippaseme leviku projekte saavad koordineerida vaid nn osaluse laiendamise riigid.¹ Selle programmiosa 2021. ja 2022. a voorude põhjal rahastatakse kokku 16 Eesti osalusega projekti 34 Eesti partneriga, neist kuus sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas. ELi toetus Eesti partneritele neis kuues projektis on ligi 4,4 miljonit eurot.

Twinningu meetmest rahastatakse kokku 106 projekti, neist üheksat koordineerib Eesti asutus ning viis projekti üheksast paigutub SSH valdkonda. Rahastatud projektide üldarvult edestavad Eestit vaid Kreeka ja Portugal, kumbki 13 projektiga.

SSH fookusega projektid, mis saavad toetust osaluse laiendamise meetmest „Twinning“	
Twinning	<p>Projekti Eur-Asian Border Lab (ETIS) eesmärk on mõista paremini piiritlemise mitmetahulisi protsesse ja aidata poliitikakujundajaid uute rahvusvaheliste rändemustrite, üleilmsete kriiside, aga ka tehnoloogia arengute kontekstides.</p> <p>Juhtpartner: Tallinna Ülikool Partnerid: Ida-Soome ülikool (FI), Amsterdami ülikool (NL)</p>
	<p>Projekti FEWL (ETIS) eesmärk on suurendada võimekust uurida töökohal õppe lõimimist formaalharidusega, võttes fookusesse põhikooli ja gümnaasiumi õpilased ning nende kogemused autentsetes töökeskkondades väljaspool kooli.</p> <p>Juhtpartner: Tallinna Ülikool Partnerid: Jyväskylä ülikool (FI), Paderborni ülikool (DE)</p>
	<p>Projektis MEDAL (ETIS) keskendutakse kolme tüüpi tipp-keeleteaduse meetoditele: korpusuuringutele, katselistele meetoditele ning arvutuslikule mudeldamisele. Keskendutakse noorteadlaste pädevuste tõstmisele ning lõppeesmärk on teha Tartu Ülikoolist keeleteaduse rahvusvaheliselt tunnustatud tippkeskus.</p> <p>Juhtpartner: Tartu Ülikool Partnerid: Max-Planck-Gesellschaft (DE), Radboudi ülikool (NL), Birminghami ülikool (UK)</p>
	<p>Projekti PADST (ETIS) eesmärk on luua TTÜs uuel tasemel teadus-, õppe- ja teadmussiirde võimekused avaliku halduse, digitaalsete muutuste ning rohepöörde ristumisteel.</p> <p>Juhtpartner: Tallinna Tehnikaülikool Partnerid: Leuveni katoliiklik ülikool (BE), Utrechti ülikool (NL), Londoni ülikooli kolledž (UK)</p>
	<p>Projekt PaleoMIX (ETIS) loob interdistsiplinaarse uurimisprogrammi, et paremini mõista kultuuripärandit kui peamist Euroopa identiteedi määratlejat. Programm võimaldab pärandi uurimisel saada minimaalsete kadudega maksimaalset teavet, tagades nii viimase pikaajalise säilimise.</p> <p>Juhtpartner: Tartu Ülikool Partnerid: Kopenhaageni ülikool (DK), Burgose ülikool (ES), Yorki ülikool (UK)</p>

Osaluse laiendamise meetme „ERA Talents“ taotlusvoor toimus esimest korda, kokku rahastati üheksa projekti, neist üks Eesti koordinaatoriga. Meetme eesmärgiks on sektoritevahelise mobiilsuse kaudu noorte teadlaste ja spetsialistide pädevuste arendamine.

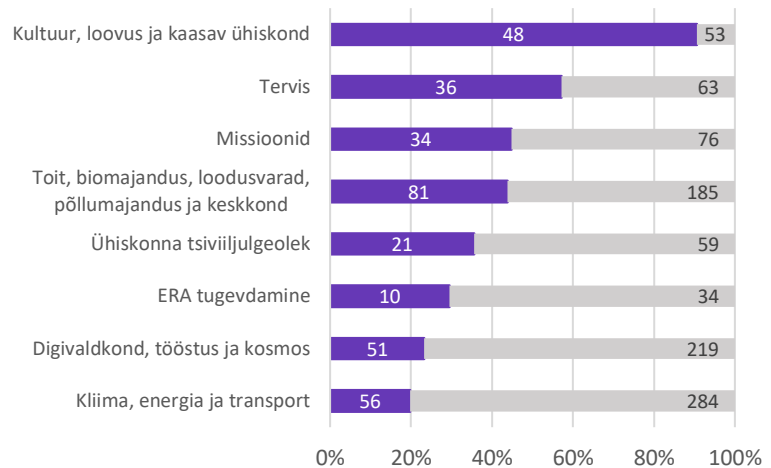
SSH fookusega projekt, mis saab toetust meetmest „ERA Talents“	
ERA Talents	<p>Projekti EdTech Talents (ETIS) eesmärgiks on digitaalsete haridustehnoloogiate arendamine ja akadeemiliste ringkondade ja ettevõtete vahelise koostöö toetamine. Projektis osalevad Eesti, Ungari ja Serbia haridustehnoloogia sektor ning partnerid Austriast, Saksamaalt ja Hispaaniast.</p> <p>Juhtpartner: Tallinna Ülikool Teine Eesti osaleja: EdTech Estonia</p>

¹ Osaluse laiendamise riikide hulka kuuluvad ELi liikmesriikidest Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi, Ungari ning ELi äärepoolsemad piirkonnad Hispaania ja Prantsusmaa koosseisus. „Euroopa horiondiga“ assotsieerunud riikidest kuuluvad siia Albaania, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Fääri saared, Gruusia, Kosovo, Moldaavia, Montenegro, Põhja-Makedoonia, Serbia, Tuneesia, Türgi, Ukraina ja assotsieerumislepingu sõlmimise järel ka Maroko.

„Euroopa horisoni“ 2. samba, missioonide ning programmiosa „Euroopa T&I süsteemi (ERA) reformimine ja tõhustamine“ taotlusvoorud

Probleemipõhiste konkursiteemade kaudu toetab Euroopa Komisjon ELi jaoks oluliste, teaduspõhist lahendust nõudvate, komplekssete probleemide lahendamist. See eeldab interdistsiplinaarseid koostööprojekte. Et lihtsustada taotlejale sobiva konkursiteema leidmist, on need ühelt poolt jaotatud teemavaldkondadeks (*clusters*) ja plokkideks (*destinations*). Teiselt poolt on konkursiteemadele lisatud märkeid läbivate aspektide kohta, millega vastav teema haakub ja mida taotlused peavad arvestama. Üks sagedamini omistatavaid rõhuasetusi on „**sotsiaal- ja humanitaarteaduste kaasamine**“ (*cross-cutting priority „socio-economic sciences and humanities“* ehk *SSH flagging*).

SSH kaasamise märke tähistab vajadust kaasata projekti sotsiaal- ja/või humanitaarteaduslikku pädevust. Mõnel juhul tähendab see, et oodatakse selgelt sotsiaal- ja humanitaarteadusliku fookusega projekte – sellised on pea kõik konkursiteemad valdkonnas „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“. Teiste teemavaldkondade konkursiteemades osutab SSH kaasamise märke näiteks õiguslikule, eetilisele, kultuurilisele või majanduslikule aspektile; poliitika- kujundajate või lõppkasutajate ootustele ja vajadustele; kogukonna või ühiskonna kaasamisele; käitumis- ja süsteemi- muutuste eeldusele; kunstide või loome- majanduse panusele.

Joonis 1. Konkursiteemade arv „Euroopa horisoni“ probleemipõhiste programmiosade 2021 ja 2022 voorudes. Kõigi konkursiteemade arv on joonisel halliga; tumelillalt sh teemad, millele oli omistatud SSH kaasamise märke

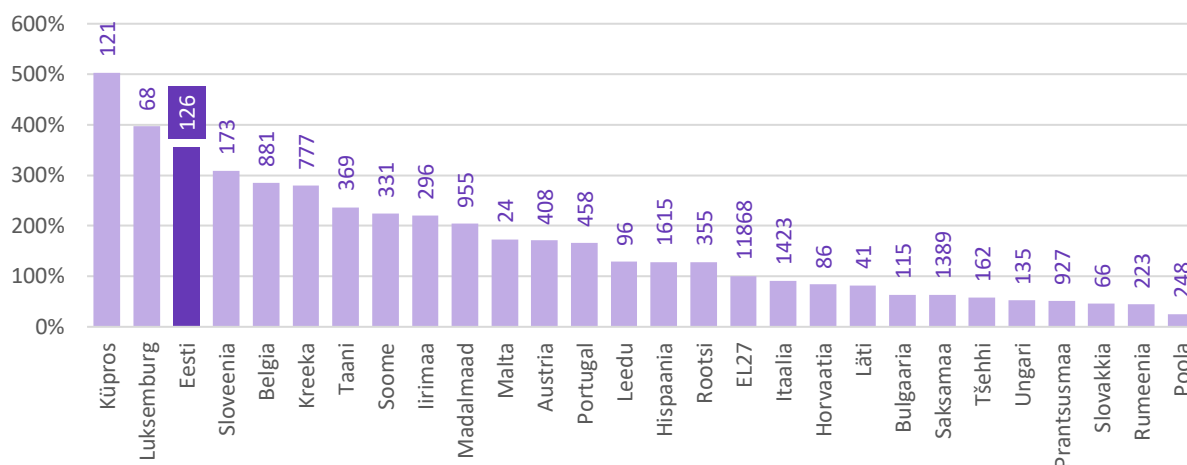
Sellistesse **SSH kaasamise märkega taotlusvoorudesse**, mis olid taotlejate ringi mõttes avatud, esitati vaadeldavatel aastatel 5493 hindamisele läinud taotlust, neist rahastuse pälvis 935. Üldine edukuse määr võrreldes hindamisele läinud taotlustega oli 17%. **Eesti osalusel** esitati 508 hindamisele läinud taotlust, neist rahastuse pälvis **105 projekti**, edukusprotsent 21.²

Joonis 2. Eesti osalejatega projektide valdkondlik jaotus SSH kaasamise märkega taotlusvoorudest (N = 105)

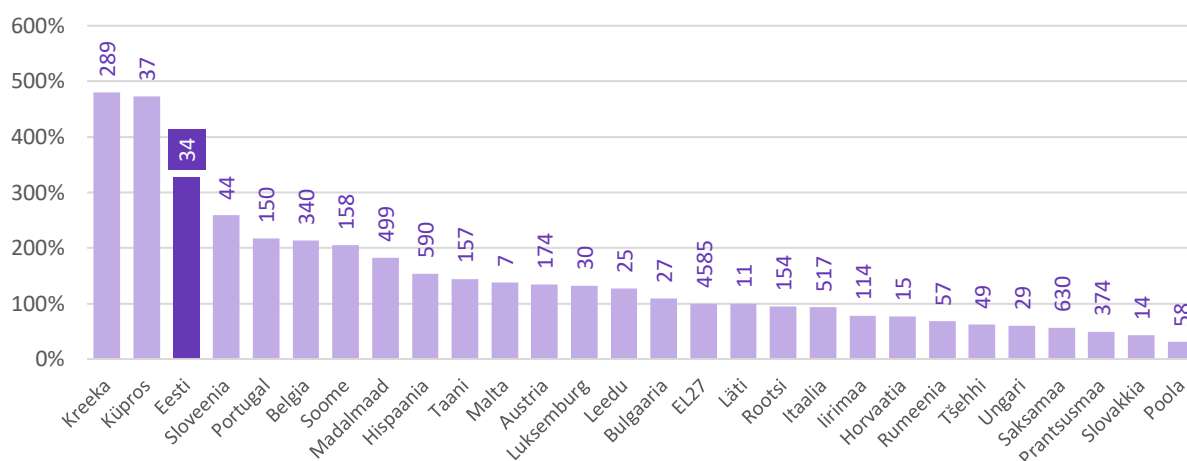
² Joonisel 1 ning siin ja allpool on kõrvale jäetud partnerlustega seotud konkursiteemad, sest need eeldavad kindlate asutuste osalemist, samuti riiklike kontaktpunktide (NCPde) võrgustike toetamisega seotud konkursiteemad.

Vaadeldavatest konkurssidest edukalt väljunud **105 projektis** osaleb **58 Eesti asutust 126 osaluskorraga**. Kõige aktiivsemad Eesti osalejad neis projektides on Tartu Ülikool (30 osaluskorda), Tallinna Tehnikaülikool (11), Tallinna Ülikool (10), Eesti Maaülikool (7), Põhja-Eesti regionaalhaigla (4). Kolme projektiga on ses nimekirjas Australo Alpha Lab ning kahe projektiga Balti Uuringute Instituut, Creativity Lab, Politsei- ja Piirivalveamet, Protobios, Tallinna linn, Tartu Biotehnoloogia Park, Tervise Arengu Instituut, TÜ kliinikum ja Sporedata. Lisaks veel 43 ühe osaluskorraga asutust kõigist sektoreist: teadusasutusi, avaliku ja vabasektori organisatsioone, ettevõtteid. Eesti asutused osalevad neis projektides **koos partneritega 55 riigist**. Projekte **koordineerivad asutused 19 riigist**, sh kahel korral Eestist ([ITÜ](#) ja [Civitta](#)). Joonisel 3 on näha kõnealustes taotlusvoorudes rahastuse pälvinud projektides kõikide ELi riikide asutuste osaluskorrad nii absoluutarvudes kui ka rahvaarvu kohta võrreldes EL27-ga.

Joonis 3. Euroopa Liidu riikide asutuste osalemiskordade arv SSH kaasamise märkega taotlusvoorude edukates projektides rahvaarvu kohta võrreldes EL27 keskmisega (protsentides, EL27=100%). Tulpade kohal on osalemiskordade absoluutarvud

Eesti osalejate taotletud ELi toetus ehk „Eestisse toodav“ summa on umbes **34 miljonit eurot**. Ühe projekti Eesti osaleja toetuse aritmeetiline keskmine on 271 600 ja mediaan 225 150 eurot.³ Suurim ühes projektis Eesti asutuse saadud ELi toetus on 992 500 eurot. 105 projekti fookused kajastavad valdkondade mitmekesisust, mida peegeldab eespool joonis 2: märgalade taastamisest linnauuenduseni, personaalmeditsiinist küberturvalisuseni jpm. Selgema kultuuri- ja ühiskonnafookusega projekte vaatleme lähemalt allpool.

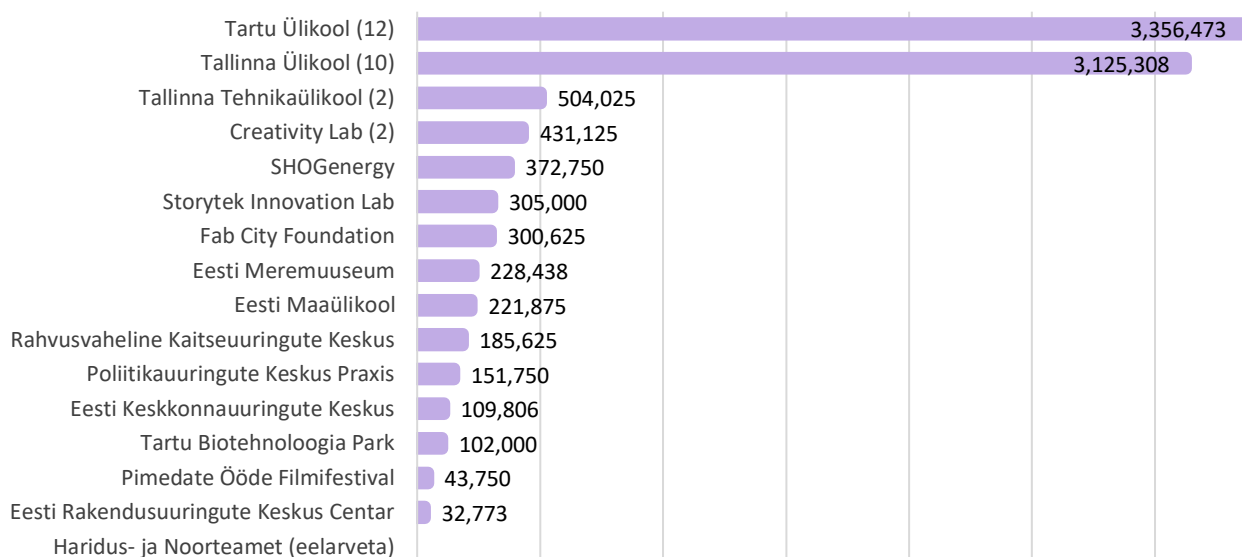
Joonis 4. SSH kaasamise märkega taotlusvoorude edukates projektides Euroopa Liidu riikide asutuste küsitud ELi toetus SKT kohta võrreldes EL27 keskmisega (protsentides, EL27=100%). Tulpade kohal on ELi toetus miljonites eurodes

³ Keskmiste arvutusse on kaasatud kaks assotsieerunud partnerit, kes osalevad projektis oma vahenditest ja ELi toetust ei saa.

Teemade mitmekesisuse tõttu ei ole muidugi kaugelki mitte kõik Eesti osalejad projektides, mis pälvisid rahastuse SSH kaasamise märkega teema alt, SSH taustaga ning nende roll ja ülesanne projektis ei pruugi SSH või kultuurivaldkonnaga seostuda. Ka projektis tervikuna ei pruugi SSH aspekt olla kuigi nähtav. **Et uurida lähemalt just SSH ja kultuurivaldkonna fookusega projekte**, võtame eelvaadeldud 105 seast luubi alla allkirjastatud toetuslepinguga projektid, mis vastavad lisaks vähemalt ühele järgmistest kriteeriumitest:

- projekt kuulub „Euroopa horisondi“ teemavaldkonda „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;
- projekt oli 2023 juuli seisuga kantud ETISesse ning sellega seotud teadusvaldkonnaks⁴ oli märgitud (ka mõni SSH valdkond).

Selliseid projekte on 32. Nad ilmestavad erinevaid viise sotsiaal- ja humanitaarteadlaste, nendega koostööd tegevate teiste erialade teadlaste ning kultuurivaldkonna asutuste osalusest ELi probleemide lahendamisel. 32 projektis osaleb **16 erinevat Eesti asutust**. Kõige aktiivsemad neist on Tartu ja Tallinna ülikool, mitu projekti on ka Tallinna Tehnikaülikoolil ja Creativity Labil. Lisaks on esindatud maaülikool ja Harno, uuringukeskused ja mõttekojad (Centar, Praxis, keskkonnauuringute keskus, kaitseuuringute keskus), kultuurisektor ja loomemajandus (meremuuseum, PÖFF, Storytek), linnauuenduse, biotehnoloogia ja roheenergia valdkonnad (Fab City, Tartu biopark, SHOGenergy). Projektid „toovad Eestisse“ umbes **9,5 miljonit** eurot. Ühe Eesti osaluskorra toetuse (eelarve) aritmeetiline keskmine on 242 850 ja mediaan 231 250 eurot⁵, suurim ühe osaluskorra eelarve on 571 875 eurot.

Joonis 5. Kõige selgema SSH või kultuurivaldkonna fookusega 32 projektis osalevad Eesti asutused, järjestatud ELi netotoetuse (eelarve) järgi eurodes. Mitmes selle alavalimi projektis osaleva asutuse nime juures on toodud projektide arv

Eesti asutused on neis projektides koos partneritega 42 riigist. Projekte koordineerivad asutused 12 riigist, kõige enam Hollandist, Hispaaniast ja Soomest. Projektide fookuseid kirjeldab lähemalt alljärgnev tabel. Projektides osalejaid oleme võimalusel täpsustanud ETISE andmete põhjal.

Kõige selgema SSH või kultuurivaldkonna fookusega projektid probleemipõhistest taotlusvoorudest	
Tervis	<p>Tervise teemavaldkonna projekt Bootstrap (ETIS) jälgib noorte internetikasutust, mõistmaks käitumismustreid, mis võivad viia kahjulike tagajärgedeni, ning töötamaks välja soovitusi probleemse netikasutuse vähendamiseks. Projekt MARCHES (ETIS) töötab välja metoodika õhusaaste ja joogivees leiduvate nitraatidega kaasnevate tervisekulude arvestuseks. Lisaks enneaegse suremuse ja haigestumisega seotud kuludele on projekti eesmärk hinnata heaolu vähenemisega kaasnevaid väliskulusid.</p> <p>Juhtpartnerid: Institut Català De La Salut (ES), Aarhushi ülikool (DK) Eesti osalejad: TLÜ ühiskonnateaduste instituut; TÜ ühiskonnateaduste instituut; Eesti Keskkonnauuringute Keskus</p>

⁴ [Eesti Teadusinfosüsteemis](#) projektide infolehel jaotis „Valdkond ja eriala“.

⁵ Sh üks assotsieerunud partner, kes osaleb projektis oma vahenditest ja ELi toetust ei saa.

Teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“ on otseselt suunatud sotsiaal- ja humanitaarteadustele ning kultuurisektoriga seotud teaduse ja innovatsiooni toetamisele. Eesti osalusega projektide teemad jaotuvad mitmeks rühmaks, kattes pea kõik selle teemavalkonna peamised fookused 2021. ja 2022. a voorudes.

Suurte kultuurivaldkondade – filmi, muusika, muuseumide – toimetehhanismide, probleemide ja uuendusvajaduste väljaselgitamine ja lahenduste pakkumine ning kultuurisektori ja loomemajanduse üldisem, teemaülene **innovatsioon**. Vaadeldakse Euroopa väikeriikide filmitööstuse konkurentsivõime parandamise võimalusi; veebipõhiste platvormide mõju muusikatarbimisele ja muusikatööstusele ning professionaalsetele muusikutele õigluse ja läbipaistvuse vaatenurgast; muuseumide turupositsiooni toetamise võimalusi rahastamismudelite mitmekesistamise kaudu; mitteasendatavaid märke (*non-fungible tokens*) ja digitaalseid žetooni kui kultuuri- ja loomemajandusel võimalust laiendada oma haaret ning avada uusi turustuskanaleid ilma vahendajate kehtestatud reeglita. Fookuses on ka laiemalt loomemajandust puudutavad poliitikad Euroopa Liidus.

CresCine (ETIS), Fair MusE (ETIS), RECHARGE (ETIS), EKIP (ETIS), DAFNEPlus

Juhtpartnerid: Lusófona ülikool (PT), Portugali katoliku ülikool (PT), Rotterdami Erasmuse ülikool (NL), Lundi ülikool (SE), Madridi polütehniline ülikool (ES)

Eesti osalejad: TLÜ Balti filmi, meedia ja kunstide instituut; Storytek Innovation Lab; Pimedate Ööde Filmifestival; TÜ õigusteaduskond; Eesti Meremuuseum; Creativity Lab (kahes projektis); Fab City Foundation

Vaimse ja materiaalse kultuuripärandi tundmaõppimine, taaselustamine ja edasiarendamine. **RISE UP (ETIS)** tegeleb Euroopa ohustatud keeltega. Eesmärk on ühelt poolt nende keelte olustiku, tekkepõhjuste ja riiklike suuniste ülevaade, teiselt poolt kohalikke kogukondi toetavate töövahendite tuvastamine ja tekitamine, ühendusvõimaluste loomine huvirühmade vahel; eelkõige noorte, aga ka huviliste laiema ringi kaasamine digitaalsete tööriistade abil. **Colour4CRAFTS (ETIS)** loob lahendusi uuteks biopõhisteks praktikateks, käivitamiseks Euroopas uute kvaliteetsete biovärvide ja värvimistehnoloogiatel põhineva tootmise. Uuritakse ajaloolisi tekstiilivärvimise tehnoloogiad, kombineerimaks neid värvainete biosünteesi ja veevaba värvimise tiptasemel tehnoloogiatega.

Juhtpartnerid: Minds & Sparks (AT), Helsingi ülikool (FI)

Eesti osalejad: TÜ kultuuriteaduste instituut; TÜ ajaloo ja arheoloogia instituut

Demokraatlike protsesside toimimine kodanike osaluse ja (eba)võrdsete võimaluste, digitehnoloogia mõju, ühiskondliku vastutuse ja kommunikatsioonieetika vaatenurgast. Näiteks töötatakse välja uusi osalemist toetavaid (digi)lahendusi; uuritakse suurkorporatsioonide, eriti nn GAFAMi mõju ning poliitilist ja ühiskondlikku vastutust ning alternatiivseid ärimudeleid ja töösuhteid; arendatakse eetilise ja vastutustundliku avaliku kommunikatsiooni toetamise tööriistu; selgitatakse, mil määral ja millistel tingimustel teatud meediakanalid täidavad demokraatlikke funktsioone – või ka mitte. Katsetatakse ka uusi lähenemisi ja pedagoogilisi tööriistu osalust toetavas, innovaatilises, konteksti- ja vastutustundlikus kodakondsushariduses, nii formaalses kui mitteformaalses õppes, digitaliseerimise ja kestlikkuse kontekstis.

INCITE-DEM (ETIS), INCA (ETIS), DIACOMET (ETIS), MeDeMAP (ETIS), DEMOCRAT (ETIS)

Juhtpartnerid: Fciencias.Id (PT), Bologna ülikool (IT), Vytautas Suure Ülikool (LT), Austria Teaduste Akadeemia (AT), Barcelona ülikool (ES)

Eesti osalejad: TLÜ Balti filmi, meedia ja kunstide instituut; TLÜ digitehnoloogiate instituut; TLÜ ühiskonnateaduste instituut; TÜ Skytte instituut; TÜ ühiskonnateaduste instituut; poliitikauuringute keskus Praxis

Ebavõrdsuse ilmnemisviisid ja selle vähendamise võimalused tööturu ja oskuste perspektiivist. Näiteks uuritakse põlvkondade vahelist, hariduslikku ning töö- ja tervisealast ebavõrdsust elukaare jooksul; käsitletakse tööturupoliitikat kõige haavatavamate rühmade kaasamise vaatenurgast; analüüsitakse muutuva töökeskkonna, eriti inimeste suurenenud liikuvuse mõju oskuste nõudlusele ja pakumisele ning tööandjate ja valitsus- ja haridusasutuste võimalusi muutuva olukorraga arvestada. Samuti piloteeritakse täiskasvanuhariduses uudseid e-õppe lahendusi – e-õppe virtuaalreaalsuse, laiendatud reaalsuse ja tehisintellekti toe kasutamist.

Mapneq (ETIS), SYNCLUSIVE, SKILLS2CAPABILITIES (ETIS), e-DIPLOMA (ETIS)

Juhtpartnerid: Turu ülikool (FI), TNO (NL), 3s Unternehmensberatung (AT), Castellóni ülikool (ES)

Eesti osalejad: TLÜ rahvusvaheliste sotsiaaluuringute keskus (kahes projektis); TLÜ haridusteaduste instituut; rakendusuuringu keskus Centar; Harno

Kriisijuhtimine valitsemise eri tasandil – projektis **ROBUST (ETIS)** töötatakse välja soovitud kestliku ja tulevikku vaatava kriisijuhtimise kujundamiseks tingimustes, kus varasemate praktikate kasutamine ei ole võimalik ega soovitatav. Kuidas hoida kriisilukorras üleval demokraatia, õigusriigi ja kodanike põhiõiguste tagamise väärtusi? Uuritakse nt reageerimist COVID-19-pandeemiale selleks, et teadvustada süsteemtasandi mustreid kriisidele reageerimises.

	<p>Juhtpartner: Roskilde ülikool (DK) Eesti osaleja: TTÜ Ragnar Nurkse instituut</p> <p>Laiem maailm, ELi välispoliitika ja üleilmne valitsemine. Analüüsitakse Euroopa Liidu tegevust ja demokraatlike reformide käekäiku ELi idanaabruses; luuakse sõltumatut, sügavat, jätkusuutlikku arusaama tänapäeva Hiinast; kogutakse teadmisi muutustest globaalses valitsemises ning sellest, kuidas EL ja riigid saavad üleilmset valitsemist tugevdada ja demokraatlikumaks muuta. Samuti keskendutakse mitmepoolsuse (multilateralismi) taaselustamisele tehnoloogia arengus ning luuakse otsinguvahend, mis võimaldab ELi riikidel võrrelda mitmepoolsete organisatsioonide tugevaid ja nõrku külgi.</p> <p>REDEMOS, ReConnect China (ETIS), ENSURED (ETIS), REMIT (ETIS), NAVIGATOR (ETIS) Juhtpartnerid: Norra teaduse ja tehnika ülikool (NO), Genti ülikool (BE), Maastrichti ülikool (NL, kahes projektis), Norra välispoliitika instituut (NO) Eesti osalejad: Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus; TÜ usuteaduskond, TÜ Skytte instituut (kahes projektis); TTÜ tarkvarateaduse instituut</p>
Digi, tööstus ja kosmos	<p>Teemavaldkonna „Digi, tööstus ja kosmos“ projektis PRIMUS (ETIS) on TLÜ uurimisrühma ülesanne kaasata huvirühmade ja kogukondade vaade plasti ümbertöötlemismudeli uuendamisele. Viiakse läbi huvirühmade ja avaliku arvamuse uuringuid ning disainitakse sihtgrupipõhised teavitust.</p> <p>Juhtpartner: Teknologian Tutkimuskeskus VTT (FI) Eesti osaleja: TLÜ rahvusvaheliste sotsiaaluuringute keskus</p>
Kliima, energia ja transport	<p>Teemavaldkonna „Kliima, energia ja transport“ projekt HERCCULES (ETIS) töötab välja integreeritud ja korratava lähenemisviisi CCUSi (CO₂ kogumise, utiliseerimise ja säilitamise) ahela rakendamiseks ringmajanduse kahes strateegilises sektoris – tsemendis ja jäätmetest saadavas energias. Tehnoloogia- ja taristufookuse kõrval tegeleb projekt ka majanduslike, õiguslike ja ühiskondlike väljakutsetega.</p> <p>Juhtpartner: Laboratorio Energia Ambiente Piacenza (IT) Eesti osaleja: SHOGenery</p>
Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond	<p>Teemavaldkonna „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“ projekt COEVOLVERS (ETIS) pakub uue vaate looduspõhiste lahenduste (NBS) kavandamisele ja rakendamisele, uurides koos kohalike osalejatega NBSide konkreetseid, kohapealseid tingimusi. Tartu eluslabor uurib sealjuures linnaaiandust linnakeskkonna mitmekesisust, elurikkuse suurendaja ja inimestevahelise suhtluse toetajana. Semiootiline vaade võimaldab NBS-e näha tehnoloogilise ja bioloogilise sfääri ühendusena. Ühisloomet peetakse mitte ainult inimestest huvirühmade koostegevuseks, vaid ka ühenduseks inimeste ja mitteinimesest osaliste vahel. Sama teemavaldkonna projektide BlueRev (ETIS), BBC (ETIS) ja BlueMissionBANOS (ETIS) fookuses on kogukondade jt sidusrühmade kaasamine kestliku sinimajanduse arendamisel. Näiteks parandatakse sinise ja biopõhise sektori juhtimisraamistikke ja ärimudeleid; toetatakse rannikualasid sinisele biomajandusele üleminekul ja vastavate ärivõimaluste arendamisel; kaasatakse sidusrühmi ringmajanduse toetamisel ja sinimajanduse süsinikuneutraalseks muutmisel, kõrvaldades reostust ning taastades piirkonna ökosüsteeme ja bioloogilist mitmekesisust.</p> <p>Juhtpartnerid: Luonnonvarakeskus (FI), APRE (IT), Submariner Network for Blue Growth (DE, kahes projektis) Eesti osalejad: TÜ filosoofia ja semiootika instituut, EMÜ maamajanduse ökonomika õppetool; Tartu Biotehnoloogia Park; TÜ Eesti Mereinstituut (kahes projektis)</p>
ERA reformimine ja tõhustamine	<p>Euroopa teadusruumi toetamisele suunatud programmiosa projektid keskenduvad teaduskommunikatsioonile ja teadlaste usaldamisele. Projekti IANUS (ETIS) eesmärk on tugevdada teaduse õigustatud usaldust, langetades tõkkeid teaduse ja ühiskonna vahel ning soodustades teaduse mõistmist ja osalemist teadustöös kui kaasavas ja läbipaistvas protsessis. COALESCE (ETIS) ülesanne on rajada Euroopa teaduskommunikatsiooni kompetentsikeskus, toetamaks sidusrühmade, eriti teadlaste ja ajakirjanike võrgustike ning ülikooliliitude koostööd.</p> <p>Juhtpartnerid: Rotterdami Erasmuse ülikool (NL, mõlemas projektis) Eesti osalejad: TÜ filosoofia ja semiootika instituut; TLÜ Balti filmi, meedia ja kunstide instituut</p>

01.11.2023

Eesti Teadusagentuur, välisteaduskoostöö osakond

Kontakt:

Helen.Asuküla-Tökke@etag.ee

Katrin.Kello@etag.ee

Kristin.Kraav@etag.ee